

Verkennd natuuronderzoek P&R Breukelen

Onderzoek naar het voorkomen van beschermde natuurwaarden

Datum: 25-03-2014

Auteur: A. Tuitert

Opdrachtgever: Aveco de Bondt

Rapportnummer: AT/2014/25.03

Versie: D1

Paraaf:

Handwritten signature in blue ink.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Voor twee percelen tussen de Amerlandseweg, de Stationsweg en het spoor in Breukelen bestaan herontwikkelingsplannen. Het betreft braakliggende kavels naast het station Breukelen die ingericht worden als P&R terrein. Het terrein Oussoren wordt momenteel al gebruikt als parkeerterrein. De herontwikkeling van deze terreinen kan leiden tot effecten op beschermde soorten en/of natuurgebieden. In opdracht van Aveco de Bondt is derhalve een verkennend natuuronderzoek uitgevoerd om de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden in beeld te brengen. Voorliggend rapport bevat de uitkomsten van het verkennend natuuronderzoek.

Figuur 1: Begrenzing beide deelgebieden (Oussoren en RWS).

1.2 Doelstelling

De doelstelling van dit onderzoek is om duidelijkheid te verkrijgen over de vraag of door de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling verbodsbepalingen uit de wet- en regelgeving voor natuur worden overtreden ten aanzien van beschermde soorten of gebieden. Indien sprake is van effecten op beschermde soorten, dan is voor de ingreep mogelijk een ont-heffing vereist op grond van artikel 75 Flora- en faunawet. Indien sprake is van effecten op beschermde gebieden, dan is voor de ingreep mogelijk een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet vereist. Het verkennend natuuronderzoek kan tevens worden gebruikt voor de ruimtelijke onderbouwing in het kader van een bestemmingsplanwijz-ing en/of een omgevingsvergunning.

1.3 Verkennend veldbezoek

Op 24 maart 2014 heeft een verkennend veldbezoek in het plangebied plaatsgevonden. Op basis van expert judgement is aan de hand van biotoopeisen van beschermde soor-ten en habitatkenmerken in het plangebied beoordeeld welke beschermde soorten er in het plangebied kunnen voorkomen. Het veldonderzoek heeft een verkennend karakter en kan niet worden gezien als uitputtende soorteninventarisatie.

2 Wettelijk kader

2.1 Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet 1998 (Nbwet) regelt de bescherming van belangrijke natuurgebieden (Natura 2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten) in Nederland. Projecten, plannen of handelingen, die negatieve effecten op Natura 2000-gebieden kunnen hebben en die niet nodig zijn voor of verband houden met het beheer, zijn op grond van artikel 19d Nb-wet verboden. Ook projecten, plannen of handelingen die buiten het Natura 2000-gebied plaatsvinden kunnen verboden zijn als er negatieve effecten door 'externe werking' kunnen optreden. Gedeputeerde Staten – of in uitzonderingsgevallen de minister van EZ – kunnen een vergunning verlenen voor activiteiten die negatieve effecten op Natura 2000-gebieden kunnen hebben. De vergunning wordt pas afgegeven nadat een zogenaamde 'habitattoets' het bevoegd gezag de zekerheid heeft gegeven dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast en de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van de soorten niet verslechtert en dat er geen significante verstoring van soorten optreedt.

2.2 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet (Ffwet) voorziet sinds 1 april 2004 in bescherming van inheemse soorten planten en dieren. Naast bepalingen voor specifiek aangewezen soorten geldt krachtens art. 2 van de Ffwet de algemene zorgplicht voor alle in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Via deze wet wordt eenieder mede verantwoordelijk voor de zorg en bescherming van flora en fauna.

Voor de bij wet aangewezen soorten moeten activiteiten, ruimtelijke ingrepen en ruimtelijk gebruik worden getoetst aan de verbodsbepalingen uit de wet. Beschermde planten mogen niet worden geplukt of beschadigd (art. 8), beschermde dieren mogen niet worden gedood, verwond, gevangen, of verontrust (art. 9 en 10) en voortplantings- en vaste rust- of verblijfplaatsen mogen niet worden beschadigd of verstoord (art. 11). Bovendien is het niet toegestaan beschermde soorten planten en dieren te vervoeren, of onder zich te hebben (art. 13). Wanneer als gevolg van activiteiten de effecten op beschermde soorten zodanig zijn dat daarmee deze bepalingen overtreden worden, dan dient daarvoor in bepaalde gevallen een ontheffing aangevraagd te worden.

In de Flora- en faunawet worden beschermde soorten ingedeeld in drie verschillende beschermingsniveaus:

Algemeen beschermde soorten

Voor algemeen beschermde soorten (tabel 1 Ffwet) geldt een vrijstelling van de ontheffingsplicht bij activiteiten die te maken hebben met ruimtelijke ingrepen of beheer, mits de gunstige staat van instandhouding van de soorten niet in gevaar komt. Bij andere activiteiten moet wel een ontheffing worden aangevraagd. Wel geldt ten aanzien van deze soorten de algemene zorgplicht. Er zal altijd gezocht moeten worden naar manieren om de negatieve effecten te minimaliseren.

Overige beschermde soorten

Voor de iets zwaarder beschermde soorten (tabel 2 Ffwet) is voor ruimtelijke ingrepen wel een ontheffing vereist, tenzij er gewerkt wordt volgens een door de minister van EZ goedgekeurde gedragscode. Een gedragscode biedt organisaties de mogelijkheid om bepaalde beheersmaatregelen of ruimtelijke ontwikkelingen uit te voeren zonder telkens daarvoor een (afzonderlijke) ontheffing te moeten aanvragen. In dat geval geldt een vrijstelling van de ontheffingsplicht. Het toetsingscriterium voor ontheffingverlening van tabel 2-soorten is het criterium van de gunstige staat van instandhouding van de soort. Die mag niet in het geding komen.

Strikt beschermde soorten

De derde categorie zijn de strikt beschermde soorten (tabel 3 Ffwet). Ten aanzien van deze beschermde soorten geldt dat altijd een ontheffing van de verbodsbepalingen moet worden aangevraagd. De ontheffing wordt alleen verleend indien uit onderzoek blijkt dat er een bij wet genoemde dwingende reden aan het plan ten grondslag ligt, er geen andere bevredigende oplossing bestaat en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt.

Vogels

Vogels vormen een aparte categorie. Voor broedende vogels zijn er vrijwel geen ontheffingsmogelijkheden. Vogels zijn vooral kwetsbaar in hun broedperiode, daarom geldt in ieder geval dat in de buurt waar vogels broeden geen werkzaamheden mogen plaatsvinden in het broedseizoen (globaal van half maart tot begin augustus). Door het ministerie van EZ is een lijst opgesteld met vogelsoorten die jaarrond beschermd zijn. Voor deze soorten geldt dat ze ook buiten het broedseizoen niet mogen worden verstoord of hun vaste rust- en verblijf mag worden aangetast.

2.3 Beleid ten aanzien van de Ecologische Hoofdstructuur

In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is het ruimtelijk beleid op rijks-, provinciaal, en gemeentelijk niveau vastgesteld, waarin onder andere de bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is verankerd. De EHS werd officieel geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan en is daarna opgenomen in de Nota Ruimte, welke inmiddels vervangen is door de Structuurvisie infrastructuur en ruimte (SVIR). Kaderstellende regels ten aanzien van o.a. de EHS zijn opgenomen in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Bij geplande ingrepen die binnen de EHS vallen moet het belang van de natuurbescherming worden afgewogen tegen andere belangen, indien de voorgenomen ingreep negatief uitwerkt op de aanwezige natuurwaarden. De kern van de afweging vormt het 'nee, tenzij'-principe. Dit wil zeggen dat schadelijke ingrepen **niet** zijn toegestaan, **tenzij** er andere belangen zijn die de ingreep rechtvaardigen. In dat geval zijn compenserende maatregelen voorgeschreven.

Het Rijk en de provincies hebben spelregels afgesproken over wat wel en niet kan omtrent de EHS. Ze hebben dit in overleg met gemeenten en maatschappelijke organisaties gedaan. De afspraken zijn de 'Spelregels EHS'.

3 Resultaten

3.1 Bureaustudie

3.1.1 Werkwijze

Op basis van bestaande inventarisatiegegevens is een bureauonderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde gebieden en/of soorten in (de omgeving van) het plangebied. Hiervoor zijn o.a. verspreidingsatlassen gebruikt en digitale media als www.waarneming.nl. Aan de hand van deze bureaustudie is een inschatting gemaakt van welke beschermde gebieden en/of soorten er mogelijk in (de omgeving van) het plangebied voorkomen.

3.1.2 Natuurbeschermingswetgebieden

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied of een Beschermd natuurmonument. Het dichtstbijzijnde natuurbeschermingswetgebied is het Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen (deelgebied Loosdrechtse Plassen) op een afstand van ca. 2 km van het plangebied. Andere beschermde natuurgebieden liggen op grotere afstand van het plangebied. Gezien de relatief grote afstand van het plangebied tot het dichtstbijzijnde natuurbeschermingswetgebied, de beperkte effectafstand van de ingreep en de ligging van het stedelijk gebied van Breukelen tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied, kan een aantasting van de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied op voorhand worden uitgesloten. Verdere toetsing in de vorm van een verslechteringstoets of een passende beoordeling of het aanvragen van een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet is niet aan de orde.

Figuur 3.1.2: Ligging Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen (geel gearceerd) ten opzichte van het plangebied (rood omlijnd).

3.1.3 Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het dichtstbijzijnde EHS-gebied ligt op ca. 1 km afstand van het plangebied. Aangezien het plangebied buiten de EHS ligt en van een fysieke aantasting van de EHS dus geen sprake is, kunnen significante effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS worden uitgesloten. Bovendien kent de ingreep slechts een beperkte effectafstand en liggen onder meer het spoor, de rijksweg A2 en het stedelijk gebied van Breukelen tussen het plangebied en de EHS-gebieden. Er is dus geen sprake van een significante

verstoring binnen de EHS. Verdere toetsing in de vorm van een “Nee, tenzij-toets” is niet aan de orde.

Figuur 3.1.3: Ligging EHS (groen gearceerd) ten opzichte van het plangebied (rood omlijnd). Bron: EHS-kaart Provinciale Ruimtelijke Verordening Utrecht.

3.1.4 Beschermde soorten

Er zijn geen verspreidingsgegevens van soorten uit het plangebied bekend. Uit verspreidingsgegevens van www.waarneming.nl en www.telmee.nl blijkt dat in de wijdere omgeving wel verschillende beschermde soorten/soortgroepen voorkomen zoals vleermuizen, vaatplanten, waterspitsmuis en ringslang.

3.2 Verkennend veldbezoek

3.2.1 Flora

Tijdens het verkennend veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten in het plangebied aangetroffen. Het plangebied betreft een grotendeels verhard terrein en bevat geen geschikte biotoop voor zwaarder beschermde plantensoorten zoals orchideeën en klokjes. Ook zijn geen beschermde muurplanten in het plangebied aangetroffen. Tussen en langs de randen van de verharding groeien wel plantensoorten zoals klein hoefblad en grote klis, maar deze soorten zijn niet beschermd op grond van de Flora- en faunawet. Aanwezigheid van zwaarder beschermde plantensoorten kan vanwege het ontbreken van geschikte biotoop voor deze soorten worden uitgesloten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing op grond van artikel 75 Flora- en faunawet is niet aan de orde.

3.2.2 Vogels

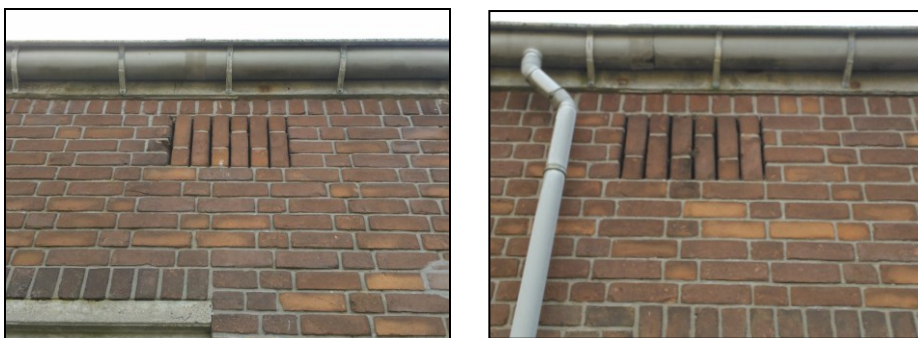
Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten van vogels met een jaarrond beschermde nestplaats zoals roofvogels en uilen aangetroffen in het plangebied. De te slopen loods bevat geen geschikte nestgelegenheid voor gebouwbewonende soorten zoals gierwaluw en huismus. Wel zijn diverse algemeen voorkomende zangvogels in het plangebied waargenomen waaronder een merel met pas uitgevlogen jongen. Nesten van deze algemeen voorkomende zangvogels zijn alleen beschermd wanneer ze in gebruik zijn tijdens het broedseizoen. Het verwijderen van begroeiing (heggen, struweel, bomen, ruigtes) waarin vogels kunnen broeden dient derhalve plaats te vinden buiten het broedseizoen van vogels, dat globaal loopt van half maart t/m begin augustus.

Omdat de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van vogelsoorten met een vaste rust- en verblijfplaats (zoals roofvogels, uilen en huismus) op voorhand kan worden uitgesloten vanwege het ontbreken van geschikte nestgelegenheid, is nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing op grond van artikel 75 Flora- en faunawet is niet aan de orde.

3.2.3 Zoogdieren

Vleermuizen

In de te slopen loods op het RWS terrein zijn op diverse plaatsen open voegen aanwezig die toegang geven tot de spouw van het pand. De open voegen zijn > 1 cm breed en dus geschikt als invliegopening voor vleermuizen. Gezien de ligging van het plangebied in de buurt van water en groen kunnen verschillende vleermuissoorten zoals gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en gewone grootvleermuis de loods als verblijfplaats gebruiken. Door middel van aanvullend vleermuisonderzoek conform het Vleermuisprotocol 2014 dient vastgesteld te worden welke functie de te slopen loods heeft voor vleermuizen.

Figuur 3.2.3: Open voegen in de te slopen loods die toegang tot de spouw bieden aan vleermuizen.

De bomen in het plangebied hebben geen voor vleermuizen toegankelijke holtes, kieren of scheuren. De bomen vormen derhalve geen (potentiële) verblijfplaats voor vleermuizen.

In het plangebied is een bomenrij van zwarte els aanwezig langs een watergang die midden door het plangebied loopt. Deze bomenrij vormt een lijnvormig landschapselement dat kan dienen als vliegroute voor vleermuizen. Omdat de bomenrij echter geen aansluiting heeft op andere lijnvormige landschapselementen, is van een geschikt vliegroute voor vleermuizen geen sprake. Aanvullend veldonderzoek naar de aanwezigheid van vliegroutes van vleermuizen is derhalve niet noodzakelijk.

De bomenrij en andere groenelementen in het plangebied vormen wel geschikt foeraargebied voor vleermuizen. Door de herontwikkeling gaat deze functie (deels) verloren, maar in de directe omgeving blijft voldoende geschikt foeraargebied voor vleermuizen aanwezig om de functionaliteit van vaste rust- en verblijfplaatsen niet aan te tasten. Aanvullend veldonderzoek naar de aanwezigheid van foeragerende vleermuizen is derhalve niet noodzakelijk.

Overige zoogdiersoorten

Tijdens het verkennend veldbezoek zijn enkele sporen van het konijn in het plangebied aangetroffen. Het plangebied bevat daarnaast beperkte biotoop voor algemeen voorkomende soorten zoals egel en huisspitsmuis. Dit zijn algemeen beschermde soorten (tabel 1 Ffwet) waarvoor een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet geldt.

Voor zwaarder beschermde soorten zoogdieren zoals eekhoorn, boomarter en waterspitsmuis is in het plangebied geen geschikte biotoop aanwezig. Vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soorten ontbreken. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing op grond van artikel 75 Flora- en faunawet is niet aan de orde.

3.2.4 *Reptielen, amfibieën en vissen*

Tijdens het verkennend veldbezoek zijn geen reptielen, amfibieën en vissen in het plangebied aangetroffen. Het plangebied bevat ook geen geschikte biotoop voor zwaarder beschermde soorten reptielen, amfibieën en vissen vanwege het ontbreken van permanent wervoerend oppervlaktewater wat kan dienen als leefgebied en het ontbreken van geschikt landhabitat. Er is weliswaar een watergang in het plangebied aanwezig, maar deze bevat niet of nauwelijks water en is daarmee ongeschikt als leefgebied voor beschermde vissen. Wel kunnen algemeen voorkomende amfibieën zoals gewone pad en bruine kikker in het plangebied voorkomen. Dit zijn algemeen beschermde soorten (tabel 1 Ffwet) waarvoor een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet geldt. De aanwezigheid van zwaarder beschermde soorten reptielen, amfibieën en vissen in het plangebied kan vanwege het ontbreken van geschikte biotoop voor deze soortgroepen worden uitgesloten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing op grond van artikel 75 Flora- en faunawet is niet aan de orde.

Figuur 3.2.4: Droogvallende watergang midden in het plangebied.

3.2.5 *Ongewervelden*

Tijdens het verkennend veldbezoek zijn geen beschermde soorten ongewervelden in het plangebied aangetroffen. Het plangebied bevat ook geen geschikte biotoop voor beschermde soorten libellen, dagvlinders of andere soorten ongewervelden. De aanwezigheid van beschermde soorten ongewervelden in het plangebied kan derhalve worden uitgesloten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing op grond van artikel 75 Flora- en faunawet is niet aan de orde.

4 Conclusie

Uit het verkennend natuuronderzoek blijkt dat het plangebied niet binnen de invloedssfeer van Natura 2000-gebieden of Beschermde natuurmonumenten en tevens buiten de begrenzing van de EHS ligt. Effecten op dergelijke beschermde gebieden zijn derhalve niet aan de orde.

In het plangebied is leefgebied voor enkele algemeen voorkomende soorten zoals konijn, egel, huisspitsmuis, gewone pad en bruine kikker aanwezig. Dit zijn algemeen beschermde soorten (tabel 1 Ffwet) waarvoor een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet geldt.

De te slopen loods is geschikt als verblijfplaats voor strikt beschermde vleermuissoorten (tabel 3 Ffwet) die in stedelijk gebied voorkomen. Door middel van aanvullend vleermuisonderzoek conform het Vleermuisprotocol 2014 dient vastgesteld te worden welke functie de loods heeft voor vleermuizen. Indien sprake is van een vaste rust- en verblijfplaats in de zin van artikel 11 Flora- en faunawet, dan is een ontheffing op grond van artikel 75 Flora- en faunawet noodzakelijk.

Verder zijn geen groeiplaatsen van zwaarder beschermde plantensoorten of vaste rust- en verblijfplaatsen van zwaarder beschermde diersoorten in het plangebied aanwezig. Ook is geen sprake van essentiële vliegroutes en/of foerageergebieden van vleermuizen binnen het plangebied. De ingreep leidt – behalve mogelijk voor vleermuizen – niet tot een overtreding van verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet ten aanzien van andere beschermde planten- en diersoorten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing op grond van artikel 75 Flora- en faunawet is voor andere soorten dan vleermuizen niet aan de orde.